

[Strona główna](#)>[Twoje prawa](#)>[Ofiary przestępstw](#)>[Prawa ofiar – w poszczególnych państwach](#)[Prawa ofiar – w poszczególnych państwach](#)[Finlandia](#)

Za **ofiara przestępstwa** uznaje się osobę, która jest ofiarą czynu lub zaniechania stanowiącego przestępstwo zgodnie z prawem finlandzkim. Ofierze przestępstwa przysługują pewne prawa przed wszczęciem postępowania, w jego trakcie oraz po jego zakończeniu.

W Finlandii postępowanie karne rozpoczyna się od postępowania przygotowawczego prowadzonego zwykle przez policję. Na tym etapie ustala się, czy faktycznie doszło do popełnienia przestępstwa i w jakich okolicznościach, jak również ustala się tożsamość stron. Badany jest także stopień uszczerbku lub szkody spowodowanych przestępstwem oraz analizowane są oświadczenia ofiary.

Jeżeli istnieją wystarczające dowody na popełnienie przestępstwa, prokurator wnosi zarzuty i kieruje sprawę do sądu. W toku postępowania głównego sąd dokonuje oceny dowodów i skazuje oskarżonego albo go uniewinnia. Postępowanie karne może być kontynuowane, jeżeli jedna ze stron wniesie apelację do sądu wyższej instancji.

Pod przedstawionymi poniżej linkami można znaleźć odpowiednie informacje.

1 – Moje prawa jako ofiary przestępstwa

2 – Złożenie zawiadomienia o przestępstwie oraz moje prawa w toku dochodzenia/śledztwa lub procesu

3 – Moje prawa po zakończeniu procesu

4 – Odszkodowanie

5 – Moje prawa do wsparcia i pomocy

Ostatnia aktualizacja: 05/02/2021

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

1 - Moje prawa jako ofiary przestępstwa

Jakie informacje uzyskam od odpowiedniego organu (np. policji, prokuratury) w okresie między popełnieniem przestępstwa a złożeniem przeze mnie zawiadomienia o tym przestępstwie?

Opublikowana przez finlandzkie Ministerstwo Sprawiedliwości [broszura „Prawa ofiary przestępstwa”](#) zawiera informacje o kwestiach, na temat których ofiary przestępstw mają prawo otrzymać informacje ze strony organów. W broszurze pokrótce omówiono takie kwestie, jak sposób zawiadamiania o popełnieniu przestępstwa, służby udzielające wsparcia ofiarom, pomoc prawna, możliwość uzyskania ochrony, sposób ubiegania się o odszkodowanie, prawo do uzyskania tłumaczenia ustnego i pisemnego oraz mediacja w sprawach karnych. Broszura, którą można wydrukować, ma być rozdawana ofiarom i ma służyć wsparciu komunikacji, w szczególności w pracy policji i innych organów prowadzących postępowanie przygotowawcze. Z broszury mogą również korzystać organy wymiaru sprawiedliwości, służby udzielające wsparcia ofiarom oraz inne osoby, które mają kontakt z ofiarami przestępstw. Informacje udzielane ofiarom mogą różnić się w zależności od potrzeb i sytuacji osobistej ofiar, a także rodzaju lub charakteru przestępstwa.

Nie mieszkam w państwie UE, w którym popełniono przestępstwo (w przypadku obywateli UE i obywateli państw trzecich). Jak chronione są moje prawa?

Ofiara przestępstwa może otrzymać wsparcie i poradę, nawet jeśli przestępstwo popełniono w innym państwie. Organ prowadzący postępowanie przygotowawcze może – w niektórych przypadkach – przekazać organom innego państwa członkowskiego UE zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa złożone przez ofiarę przestępstwa popełnionego w innym państwie członkowskim UE lub toczące się już postępowanie przygotowawcze w sprawie. Jest to możliwe na przykład w przypadku poważnego przestępstwa lub jeżeli ofiara nie mogła zgłosić przestępstwa w państwie, w którym je popełniono. W przypadku poważnych przestępstw można również rozważyć przekazanie zawiadomienia lub postępowania poza UE. Ofiara handlu ludźmi ma prawo do skorzystania z usług systemu pomocy dla ofiar handlu ludźmi, nawet jeśli przestępstwo popełniono w innym państwie. Prokurator postanawia o ewentualnym wszczęciu postępowania przygotowawczego w sprawie podejrzenia popełnienia przestępstwa związanego z handlem ludźmi w Finlandii.

Jakie informacje uzyskam, jeżeli złożę zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa?

Policja i inne organy prowadzące postępowanie przygotowawcze udzielą informacji o: usługach wsparcia dla ofiar; sposobie składania zawiadomień o popełnieniu przestępstwa; pomocy prawnej; możliwości uzyskania ochrony; sposobie ubiegania się o odszkodowanie; prawie do usług tłumacza ustnego i pisemnego; mediacji w sprawach karnych; prawie do uzyskania informacji o rozprawie; prawie do otrzymania powiadomienia o zwolnieniu zatrzymanego lub tymczasowo aresztowanego domniemanego sprawcy; sposobie składania zażalenia na postępowanie organów; procedurze stosowanej w przypadku ofiar, które nie zamieszkują w państwie, w którym popełniono przestępstwo; a także przekażą dane do kontaktu w razie jakichkolwiek pytań w związku ze sprawą. Prawa te opisano w [broszurze „Prawa ofiary przestępstwa”](#).

Informacje, o których mowa powyżej, niekoniecznie są przekazywane w chwili składania zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa, w szczególności w przypadku zawiadomienia elektronicznego. Policja poucza o tych prawach w toku przesłuchania. Organ prowadzący postępowanie przygotowawcze zawsze poinformuje osobę składającą zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa o odmowie wszczęcia postępowania przygotowawczego lub o umorzeniu lub zakończeniu takiego postępowania.

Czy mam prawo skorzystać z bezpłatnego tłumaczenia pisemnego lub ustnego (na potrzeby kontaktów z policją bądź innymi organami, w trakcie śledztwa /dochodzenia lub w czasie procesu)?

W toku postępowania przygotowawczego i sądowego ofiara może posługiwać się językiem fińskim lub szwedzkim. Saamowie mają prawo do posługiwania się językiem saamskim na terytorium przez nich zamieszkiwanym. W razie potrzeby organy mają obowiązek zapewnienia usług tłumacza ustnego. Osoby, które nie posługują się żadnym z języków urzędowych Finlandii, mają prawo do posługiwania się językiem, który znają, we wszystkich sytuacjach związanych z postępowaniem przygotowawczym. W stosownych przypadkach organy mają obowiązek zapewnienia tłumaczenia ustnego na taki język.

Organy mają również obowiązek zapewnienia tłumaczenia ustnego w toku postępowania przygotowawczego i sądowego, jeżeli strona postępowania posługuje się językiem migowym lub jeżeli wymaga tłumaczenia ustnego ze względu na dysfunkcję sensoryczną lub wadę wymowy. Tłumacz ustny ma obowiązek zachowania tajemnicy. Wynagrodzenie tłumacza ustnego pokrywa Skarb Państwa.

Ofiara może wystąpić o tłumaczenie pisemne niektórych dokumentów o zasadniczym znaczeniu dla sprawy. Jeżeli w celu uzyskania ochrony prawnej nie jest wymagane tłumaczenie pisemne dokumentu, można wykonać tłumaczenie ustne. W niektórych przypadkach ofiara może uzyskać tłumaczenie wyłącznie części dokumentu lub jego streszczenia.

W toku postępowania przygotowawczego ofiara ma prawo do otrzymania tłumaczenia pisemnego potwierdzenia złożenia zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa, postanowienia o umorzeniu postępowania oraz – w stosownych przypadkach – wszelkich innych dokumentów o zasadniczym znaczeniu dla sprawy. Od prokuratora można uzyskać tłumaczenie postanowienia o odmowie wszczęcia postępowania.

W sądzie ofiara ma prawo do otrzymania tłumaczenia wyroku, powiadomienia o terminie i miejscu rozprawy oraz – w stosownych przypadkach – wszelkich innych dokumentów o zasadniczym znaczeniu dla sprawy.

W jaki sposób organ zajmujący się sprawą dopilnuje, żebym zrozumiał, co się dzieje, oraz by właściwie mnie zrozumiano (jeżeli jestem dzieckiem; jeżeli jestem osobą niepełnosprawną)?

Organy mają obowiązek zapewnienia usług tłumacza ustnego w toku postępowania przygotowawczego i sądowego, jeżeli strona postępowania posługuje się językiem migowym lub jeżeli wymaga tłumaczenia ustnego ze względu na dysfunkcję sensoryczną lub wadę wymowy.

Broszura „Prawa ofiary przestępstwa” jest również dostępna w łatwo zrozumiałym języku. Broszura „Jeżeli jesteś ofiarą przestępstwa” jest dostępna zarówno w łatwo zrozumiałym języku, jak i w języku migowym.

Śledczy zajmujący się przestępstwami wobec dzieci przeszli specjalne szkolenie obejmujące sposoby interakcji z dzieckiem i przesłuchiwanie dziecka w postępowaniu karnym. W niektórych przypadkach przesłuchanie dziecka może też przeprowadzić psycholog specjalizujący się w przesłuchaniach dzieci.

Usługi wsparcia dla ofiar przestępstw

Kto udziela wsparcia ofiarom przestępstw?

Ofiara przestępstwa może potrzebować pomocy medycznej lub innych usług opieki społecznej i zdrowotnej, takich jak usługi socjalne w sytuacjach kryzysowych, leczenie szpitalne oraz rehabilitacja fizyczna i psychiczna. Korzystanie z tych usług odbywa się na takich samych zasadach jak w przypadku wszystkich pozostałych konsumentów.

Wiele organizacji udziela wsparcia, porad i wskazówek ofiarom przestępstw. Fińskie Stowarzyszenie Pomocy Ofiarom (Rikosuhripäivystys) udziela pomocy w przypadku wszystkich rodzajów przestępstw i postępowań karnych, a ponadto udziela porad dotyczących praw ofiar. Ofiary przemocy domowej mogą uzyskać ochronę i wsparcie w schroniskach. Niektóre miejscowości oferują specjalne wsparcie dla ofiar przestępstw na tle seksualnym oraz imigrantek. Funkcjonuje odrębny system pomocy dla ofiar handlu ludźmi. Dostęp do tych usług podlega pewnym warunkom.

Kontakt ze służbą wsparcia jest możliwy, nawet jeśli ofiara nie zgłosiła zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa. Za zgodą ofiary policja lub inny organ prowadzący postępowanie przygotowawcze może przekazać jej dane kontaktowe służbie udzielającej wsparcia ofiarom, która następnie kontaktuje się z tą osobą.

Czy policja skieruje mnie automatycznie do podmiotu udzielającego wsparcia ofiarom przestępstw?

Jeżeli ofiara potrzebuje specjalnej ochrony lub jeżeli jest to wymagane ze względu na charakter przestępstwa lub sytuację osobistą ofiary, policja – za zgodą ofiary – przekazuje jej dane kontaktowe organizacji udzielającej wsparcia. Policja powinna poinformować ofiarę o wsparciu dostępnym dla ofiar handlu ludźmi oraz – za jej zgodą – zaproponować objęcie jej systemem pomocy dla ofiar handlu ludźmi.

Jak chroni się moją prywatność?

W celu ochrony prywatności ofiary sąd może pod pewnymi warunkami rozpoznać sprawę na posiedzeniu niejawnym, a także utajnić akta sprawy i wyrok w stosownym zakresie. Ofiara może wystąpić z takim wnioskiem do sądu. W niektórych przypadkach sąd może również postanowić o utajnieniu tożsamości ofiary. Dotyczy to takich przestępstw jak przestępstwa na tle seksualnym.

Czy muszę złożyć zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa przed uzyskaniem dostępu do wsparcia dla ofiar przestępstw?

Nie.

Środki ochrony osobistej – jeśli znajduję się w niebezpieczeństwie

Jakie rodzaje ochrony są dostępne?

W niektórych przypadkach ofiara może zostać przesłuchana na rozprawie zza przesłony, za pośrednictwem połączenia wideo lub bez obecności sprawcy i publiczności. W niektórych przypadkach przesłuchanie ofiary może zostać zarejestrowane w trybie wideo, a następnie odtworzone jako dowód na rozprawie, na przykład jeżeli ofiara nie ukończyła 18. roku życia.

W celu ochrony prywatności ofiary sąd może pod pewnymi warunkami rozpoznać sprawę na posiedzeniu niejawnym, a także utajnić akta sprawy i wyrok w stosownym zakresie. Ofiara może wystąpić z takim wnioskiem do sądu. W niektórych przypadkach sąd może również postanowić o utajnieniu tożsamości ofiary. Dotyczy to takich przestępstw jak przestępstwa na tle seksualnym.

Sąd zawsze analizuje ustalenia dotyczące postępowania i środki ochrony indywidualnie dla każdej sprawy, uwzględniając obowiązek zapewnienia wykonania prawa do obrony bez ograniczeń. Postanowienie sądu może zatem różnić się od wcześniejszej oceny.

W sytuacjach poważnego zagrożenia ofiara przestępstwa może wnieść o nieujawnianie jej danych kontaktowych, nieujawnianie danych ze względów bezpieczeństwa, zakaz zbliżania się lub nawet zmianę nazwiska lub osobistego numeru identyfikacyjnego. W najpoważniejszych przypadkach ofiara może zostać objęta programem ochrony świadków. Dodatkowe informacje można uzyskać od organów lub służb udzielających wsparcia. Jeżeli ofiara przestępstwa objęta ochroną na podstawie zakazu zbliżania się przeprowadzi się do innego państwa członkowskiego i uważa, że wymaga ochrony również w tym państwie, może wnieść do sądu, który wydał zakaz zbliżania się, o wydanie europejskiego nakazu ochrony.

W przypadku ofiary przemocy domowej lub osoby, która znajduje się w niebezpieczeństwie, organy mogą wspólnie sporządzić plan bezpieczeństwa dla ofiary w ramach Interdyscyplinarnej Konferencji ds. Oceny Ryzyka (Multi-Agency Risk Assessment Conference, MARAC).

Ofiary handlu ludźmi mają prawo do bezpiecznego zakwaterowania, które może obejmować specjalne środki bezpieczeństwa na różnych poziomach w celu zapewnienia bezpiecznego mieszkania. W poważniejszych sytuacjach bezpieczeństwo ofiary może zostać zapewnione w specjalnych miejscach bezpiecznego zakwaterowania, a także przy zastosowaniu sprzętu technicznego lub przy pomocy służb bezpieczeństwa. W najpoważniejszych sytuacjach ofiara może zostać objęta programem ochrony świadków. Za system pomocy dla ofiar handlu ludźmi odpowiadają organy władzy i w stosownych przypadkach system ten zostanie wykorzystany, aby pomóc policji w zapewnieniu ofierze ochrony.

Kto może mi zapewnić ochronę?

Policja oceni potrzeby ofiary w zakresie ochrony oraz określi niezbędne środki, jeżeli osoba ta znajduje się w sytuacji zagrożenia. To, który organ podejmuje decyzję w sprawie ochrony, zależy od rodzaju stosowanych środków (zob. powyżej). Dodatkowe informacje na temat środków ochrony można uzyskać od organów lub służb udzielających wsparcia.

Czy ktoś dokona oceny mojej sprawy, żeby sprawdzić, czy grozi mi dalsze niebezpieczeństwo ze strony sprawcy?

Organy dokonają oceny szczególnych potrzeb ofiary w zakresie ochrony w toku postępowania przygotowawczego i sądowego, a także określają wymagane środki ochrony. Środki ochrony mają na celu ochronę ofiary przed dodatkowym cierpieniem, zastraszaniem i odwetem w toku postępowania przygotowawczego i sądowego. Ocena zostanie przeprowadzona wspólnie z ofiarą, z uwzględnieniem jej cech osobistych i sytuacji oraz charakteru przestępstwa.

Czy ktoś dokona oceny mojej sprawy, żeby sprawdzić, czy grozi mi dalsze niebezpieczeństwo ze strony systemu wymiaru sprawiedliwości (w trakcie dochodzenia/śledztwa lub w czasie procesu)?

Organy dokonają oceny szczególnych potrzeb ofiary w zakresie ochrony w toku postępowania przygotowawczego i sądowego, a także określają wymagane środki ochrony. Środki ochrony mają na celu ochronę ofiary przed dodatkowym cierpieniem, zastraszaniem i odwetem w toku postępowania przygotowawczego i sądowego. Ocena zostanie przeprowadzona wspólnie z ofiarą, z uwzględnieniem jej cech osobistych i sytuacji oraz charakteru przestępstwa.

Jakie środki ochrony są dostępne dla najbardziej bezbronnych ofiar przestępstw?

W sytuacjach poważnego zagrożenia ofiara przestępstwa może wnieść o nieujawnianie jej danych kontaktowych, nieujawnianie danych ze względów bezpieczeństwa, zakaz zbliżania się lub nawet zmianę nazwiska lub osobistego numeru identyfikacyjnego. W najpoważniejszych przypadkach ofiara może zostać objęta programem ochrony świadków. Dodatkowe informacje można uzyskać od organów lub służb udzielających wsparcia.

Jestem małoletni – czy przysługują mi szczególne prawa?

Osoba małoletnia (która nie ukończyła 18. roku życia) jest bezbronną ofiarą i w związku z tym może potrzebować szczególnych środków ochrony. Formą ochrony może być na przykład zarejestrowanie w trybie video zeznań ofiary w postępowaniu przygotowawczym, a następnie wykorzystanie nagrania jako dowodu w postępowaniu sądowym.

Małoletni mogą być uprawnieni do otrzymania pomocy prawnej na koszt Skarbu Państwa. Jeżeli opiekun małoletniego jest podejrzany o popełnienie przestępstwa na szkodę tego małoletniego, należy wyznaczyć kuratora w zastępstwie tego opiekuna na potrzeby postępowania karnego.

Małoletnia ofiara handlu ludźmi ma prawo do skorzystania z usług systemu pomocy dla ofiar handlu ludźmi. Jeżeli ofiarą handlu ludźmi jest dziecko, które nie posiada zezwolenia na pobyt i przebywa w Finlandii bez opiekuna lub innego przedstawiciela ustawowego, zawsze zostanie mu wyznaczony pełnomocnik. Jeżeli ofiarą handlu ludźmi jest dziecko, które jest obywatelem Finlandii lub posiada zezwolenie na pobyt, można wyznaczyć kuratora dla tego dziecka. Jeżeli postępowanie przygotowawcze wszczęto w Finlandii, małoletnia ofiara ma prawo do uzyskania porady prawnej finansowanej przez Skarb Państwa.

W wyniku przestępstwa zmarł członek mojej rodziny – jakie prawa mi przysługują?

Jeżeli ofiara poniosła śmierć na skutek przestępstwa, członkowie jej rodziny – zgodnie z definicją prawną – mają status pokrzywdzonego, tj. ofiary przestępstwa. Członkom rodziny ofiary przysługują takie same prawa jak innym ofiarom przestępstw.

Członek mojej rodziny jest ofiarą przestępstwa – jakie prawa mi przysługują?

Dostęp do usług wsparcia dla ofiar mają również członkowie rodziny ofiary.

Małoletnie dziecko ofiary handlu ludźmi w Finlandii może również zostać objęte systemem pomocy dla ofiar handlu ludźmi.

Czy mogę uzyskać dostęp do mediacji? Na jakich warunkach korzysta się z mediacji? Czy w trakcie mediacji będę bezpieczny/bezpieczna?

Mediację można wykorzystać w sprawach karnych, w przypadku gdy zarówno ofiara, jak i domniemany sprawca wyrażą na to zgodę. Ponadto wymagane jest, aby podejrzany potwierdził ogólny przebieg zdarzeń, a także aby za mediacją przemawiało dobro ofiary. Mediacja jest nieodpłatna, poufna i zawsze dobrowolna; ofiara może postanowić o jej zakończeniu na dowolnym etapie. Przeszkoleni mediatorzy działający jako wolontariusze pomagają stronom postępowania karnego omówić zdarzenie i uzgodnić odszkodowanie z tytułu ewentualnych szkód lub krzywd spowodowanych przestępstwem. Usługa ta jest dostępna w urzędach ds. mediacji w całym kraju.

Strony mediacji mają zwykle prawo do obecności doradcy lub osoby udzielającej wsparcia na sesjach mediacyjnych. Mediatorzy, pod kierunkiem specjalistów, oceniają i zapewnią bezpieczny kontakt stron konfliktu i w razie potrzeby mogą zawiesić mediację. Mediację należy zawiesić, jeżeli którakolwiek ze stron wycofa swoją zgodę lub istnieją powody, aby przypuszczać, że zgody nie udzielono dobrowolnie.

Gdzie mogę znaleźć przepisy, w których określono moje prawa?

Do najważniejszych przepisów dotyczących praw ofiar w postępowaniu karnym należą ustawa o postępowaniu przygotowawczym (Esisitukintalaki, 805/2011) i ustawa o postępowaniu karnym (Laki oikeudenkäynnistä rikosasioissa, 689/1997). Prawo do uzyskania pomocy przez ofiary handlu ludźmi reguluje ustawa o przyjmowaniu osób ubiegających się o ochronę międzynarodową oraz o identyfikacji ofiar handlu ludźmi i udzielaniu im pomocy (Laki kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta, 746/2011). Z treścią wymienionych ustaw oraz innych przepisów można zapoznać się online pod adresem <https://www.finlex.fi/en/>.

Ostatnia aktualizacja: 05/02/2021

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

2 - Złożenie zawiadomienia o przestępstwie oraz moje prawa w toku dochodzenia/śledztwa lub procesu

Stroną postępowania sądowego jest osoba, która wnosi o ukaranie sprawcy przestępstwa lub o kompensatę z tytułu przestępstwa. Ofiara przestępstwa może również zostać przesłuchana w celu przeprowadzenia dowodu.

Jeżeli prokurator odmówi wszczęcia postępowania, ofiara ma prawo wnieść prywatny akt oskarżenia.

Jak złożyć zawiadomienie o przestępstwie?

Zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa można złożyć funkcjonariuszom policji w miejscu popełnienia przestępstwa, na komisariacie policji lub – w przypadku wykroczeń – online lub telefonicznie. Osoba składająca zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa ma prawo do otrzymania pisemnego potwierdzenia złożenia zawiadomienia.

W jaki sposób mogę uzyskać informacje o przebiegu sprawy?

Policja przekazuje osobie składającej zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa dane do kontaktu w celu uzyskania dalszych informacji o sprawie.

Czy przysługuje mi pomoc prawna (w toku dochodzenia/śledztwa lub w czasie procesu)? Na jakich warunkach?

Ofiara przestępstwa ma prawo do otrzymania pomocy prawnej przy składaniu zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa, podczas przesłuchania i w trakcie rozprawy. Pomocy może udzielić adwokat, państwowy doradca prawny lub radca prawny.

Osoby uzyskujące niskie i średnie dochody mogą być uprawnione do pomocy prawnej finansowanej przez Skarb Państwa. W takich przypadkach Skarb Państwa pokryje całość lub część wynagrodzenia doradcy. O pomoc prawną można wnieść do organu publicznego udzielającego pomocy prawnej lub za pośrednictwem usługi elektronicznej. W imieniu ofiar przestępstw o pomoc prawną mogą występować również kancelarie prawne.

W przypadku przemocy domowej, przestępstw na tle seksualnym lub poważnych przestępstw przeciwko życiu, zdrowiu i wolności osobistej sąd może wyznaczyć ofierze doradcę prawnego oraz osobę udzielającą wsparcia. W takich przypadkach Skarb Państwa pokrywa wynagrodzenie takich osób bez względu na wysokość dochodów ofiary.

Czy mogę ubiegać się o zwrot kosztów (z tytułu uczestnictwa w dochodzeniu/śledztwie/procesie)? Na jakich warunkach?

Osoby wezwane do stawienia się w sądzie w celu wyjaśnienia okoliczności faktycznych sprawy są uprawnione do otrzymania od Skarbu Państwa zwrotu kosztów podróży poniesionych w związku z koniecznością stawienia się przed sądem. Można otrzymać dietę dzienną, jak również zwrot kosztów podróży oraz odszkodowanie z tytułu poniesionych strat finansowych.

Moja sprawa została umorzona, zanim trafiła do sądu. Czy mogę się odwołać?

Postanowienie prokuratora o odmowie wszczęcia postępowania można zaskarżyć do prokuratora generalnego, który ma prawo wnieść nowy akt oskarżenia.

Czy mogę uczestniczyć w procesie?

Tak, jako strona postępowania. Stroną postępowania sądowego jest osoba, która wnosi o ukaranie sprawcy przestępstwa lub o kompensatę z tytułu przestępstwa. Ofiara może zgodzić się z wymiarem kary żądanym przez prokuratora lub może zażądać innego rodzaju kary. Ofiar może sama dochodzić odszkodowania od sprawcy lub takie roszczenie może złożyć w jej imieniu prokurator.

Jaka jest moja rola w systemie wymiaru sprawiedliwości? Czy jestem na przykład: ofiarą przestępstwa, świadkiem, powodem cywilnym, oskarżycielem prywatnym? Czy mogę wybrać swoją rolę?

Stroną postępowania sądowego jest osoba, która wnosi o ukaranie sprawcy przestępstwa lub o kompensatę z tytułu przestępstwa. Ofiara przestępstwa może również zostać przesłuchana w celu przeprowadzenia dowodu.

Jeżeli prokurator odmówi wszczęcia postępowania, ofiara ma prawo wnieść prywatny akt oskarżenia.

Jakie są moje prawa i obowiązki wynikające z tej roli?

Osoba występująca w charakterze strony postępowania może zostać wezwana do stawienia się w sądzie, jeżeli jest to konieczne do wyjaśnienia okoliczności faktycznych sprawy. W takim przypadku jest ona uprawniona do otrzymania od Skarbu Państwa zwrotu poniesionych kosztów.

Na rozprawie strona postępowania ma obowiązek mówić prawdę.

Czy mogę składać oświadczenia przed sądem lub przedstawiać dowody? Na jakich warunkach?

Osoba występująca w charakterze strony postępowania ma prawo do przedstawiania dowodów. Na rozprawie strona postępowania będzie mieć możliwość przedstawienia swoich twierdzeń wraz z uzasadnieniem, złożenia zeznań i przedstawienia stanowiska, w którym może wyrazić swoją opinię na temat winy oskarżonego oraz kary, która ma zostać wymierzona.

Jakie informacje uzyskam w czasie procesu?

Ofiara przestępstwa otrzyma wezwanie do stawienia się na rozprawie, jeżeli jej obecność jest niezbędna do wyjaśnienia okoliczności faktycznych sprawy lub jeżeli zgłosiła sądowi zamiar wniesienia roszczeń, których nie dochodzi prokurator.

Ofiara ma prawo do otrzymania – na wniosek – informacji o terminie i miejscu rozprawy oraz o wyroku wydanym w postępowaniu karnym.

Czy będę mieć dostęp do akt sądowych?

Tak. Osoba występująca w charakterze strony postępowania ma takie samo prawo dostępu do akt sprawy jak oskarżony. Co do zasady strona postępowania ma prawo do otrzymania informacji na temat treści dokumentów znajdujących się w aktach, w tym tych dokumentów, które nie są ogólnodostępne.

Ostatnia aktualizacja: 05/02/2021

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

3 - Moje prawa po zakończeniu procesu

Czy mogę zaskarżyć orzeczenie?

Ofiara przestępstwa może zaskarżyć wyrok sądu rejonowego (*kārājaoikeus*) do sądu apelacyjnego (*hovioikeus*). Co do zasady konieczne jest uzyskanie zgody na dalsze postępowanie, aby sąd apelacyjny mógł w pełni rozpoznać sprawę.

Wyrok sądu apelacyjnego można zaskarżyć do Sądu Najwyższego (*korkein oikeus*). Aby można było odwołać się do Sądu Najwyższego, konieczne jest uzyskanie zezwolenia. Zezwolenie zostanie wydane wyłącznie po spełnieniu warunków określonych w przepisach.

Jakie prawa przysługują mi po wydaniu wyroku?

W przypadku niektórych poważnych przestępstw ofiara może wnieść o poinformowanie jej o zwolnieniu sprawcy odbywającego karę w zakładzie karnym lub tymczasowo aresztowanego (zob. poniżej).

Czy mam prawo do ochrony po zakończeniu procesu? Przez jaki okres?

Organizacje wspierające ofiary przestępstw udzielają wsparcia i porad również po zakończeniu procesu,

tak długo, jak jest to potrzebne. W przypadku przemocy domowej sporządza się plan bezpieczeństwa w ramach interdyscyplinarnej oceny ryzyka. Nie jest to powiązane z zakończeniem procesu.

Prawo ofiary handlu ludźmi do uzyskania specjalistycznego wsparcia w ramach systemu pomocy dla ofiar handlu ludźmi wygasa w przypadku, gdy w postępowaniu karnym nie zapadnie wyrok skazujący za handel ludźmi.

Jakie informacje uzyskam, jeżeli sprawca zostanie skazany?

Ofiara przestępstwa ma prawo do otrzymania – na wniosek – informacji o wyroku wydanym w postępowaniu karnym. W wyroku sąd określa wymierzoną karę, w tym wymiar kary pozbawienia wolności.

Strony postępowania karnego otrzymują odpis wyroku. Ofiara nie zostanie poinformowana, w którym zakładzie karnym skazany może odbywać karę.

Czy uzyskam informację o tym, że sprawca został zwolniony (w tym o wcześniejszym lub warunkowym zwolnieniu) lub że zbiegł z zakładu karnego?

W przypadku niektórych poważnych przestępstw ofiara może wnieść o poinformowanie jej o zwolnieniu sprawcy odbywającego karę w zakładzie karnym lub tymczasowo aresztowanego, jego ucieczce lub – pod pewnymi warunkami – opuszczeniu przez niego zakładu karnego w inny sposób. Ofiara, która pragnie otrzymać takie powiadomienie, musi zgłosić to organowi prowadzącemu postępowanie przygotowawcze lub prokuratorowi. Organ prowadzący postępowanie przygotowawcze dostarczy dalszych informacji.

Ofiara otrzyma informacje wyłącznie w przypadku, gdy zostanie uznane, że nie będzie to stanowić zagrożenia dla życia lub zdrowia osadzonego lub tymczasowo aresztowanego.

Czy będę brać udział w wydaniu postanowienia o zwolnieniu lub warunkowym zwolnieniu? Czy mogę na przykład złożyć oświadczenie lub wnieść odwołanie?

Nie, ofiara nie ma takiego prawa.

Ostatnia aktualizacja: 05/02/2021

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

4 - Odszkodowanie

W jaki sposób można dochodzić naprawienia szkody od sprawcy (np. w czasie procesu, w drodze dochodzenia roszczenia cywilnego, w postępowaniu adhezyjnym)?

Sąd zwykle rozpatruje roszczenia odszkodowawcze z tytułu przestępstwa w toku tego samego postępowania co sprawę karną. Zamiar wystąpienia z roszczeniem odszkodowawczym należy zgłosić policji w toku postępowania przygotowawczego lub najpóźniej w sądzie.

Ofiara może zwrócić się do prokuratora o zgłoszenie do sądu roszczenia odszkodowawczego z tytułu przestępstwa, które jest przedmiotem postępowania.

Warto powiadomić o tym policję w toku postępowania przygotowawczego. Prokurator może dochodzić roszczenia odszkodowawczego w imieniu ofiary, jeżeli sprawa jest jasna i nieskomplikowana. Jeżeli prokurator nie zgłosi roszczenia odszkodowawczego, powiadomi o tym ofiarę na piśmie.

Ofiara może również dochodzić roszczenia odszkodowawczego w sądzie w toku postępowania karnego. W imieniu ofiary takie roszczenie może złożyć jej pełnomocnik procesowy.

W stosownych przypadkach sąd może rozpatrzyć roszczenie odszkodowawcze w odrębnym postępowaniu cywilnym. Ofiara może również wytoczyć odrębne powództwo cywilne. Jeżeli roszczenie odszkodowawcze nie jest rozpatrywane łącznie ze sprawą karną, zostanie pobrana opłata sądowa od powództwa.

Sąd zobowiązał sprawcę do wypłacenia mi odszkodowania/zadośćuczynienia. Jak mam skłonić sprawcę do wypłaty odszkodowania?

Jeżeli sprawca nie zapłaci dobrowolnie odszkodowania zasądanego wyrokiem sądu, wykonanie wyroku można przeprowadzić w drodze egzekucji.

Egzekucja nie zostanie wszczęta z urzędu. Ofiara musi złożyć do służby komorniczej wniosek o wszczęcie egzekucji wraz z załączonym orzeczeniem sądu.

Ofiara nie może dochodzić od sprawcy roszczeń odszkodowawczych, jeżeli z tytułu tej samej szkody lub krzywdy otrzymała już kompensatę państwową.

Jeżeli sprawca nie wypłaci mi odszkodowania, czy mogę uzyskać zaliczkę od Skarbu Państwa? Na jakich warunkach?

Aby uzyskać kompensatę państwową, nie trzeba dochodzić odszkodowania od sprawcy. W toku postępowania należy jednak przedstawić sprawcy roszczenie o odszkodowanie.

Czy mam prawo do odszkodowania od państwa?

Ofiary przestępstw popełnionych na terytorium Finlandii (lub ich bliscy krewni) mogą otrzymać kompensatę państwową za szkodę na osobie lub cierpienie wyrządzone przestępstwem. Aby ubiegać się o kompensatę, ofiara musi złożyć na policji zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa.

Jeżeli prokurator skieruje sprawę na drogę sądową, ofiara musi podjąć kroki, aby sąd uwzględnił jej roszczenie odszkodowawcze w wyroku. Oznacza to, że w postępowaniu sądowym ofiara musi zgłosić roszczenie o odszkodowanie wobec sprawcy. Co do zasady organ odmówi wypłaty kompensaty za szkody wyrządzone przestępstwem, jeżeli ofiara nie wywiąże się z tego obowiązku.

Wniosek o przyznanie kompensaty należy złożyć w terminie trzech lat od dnia uprawomocnienia się wyroku zasądzającego odszkodowanie na rzecz ofiary.

Jeżeli prokurator nie skierował sprawy na drogę sądową, ofiara powinna złożyć wniosek o przyznanie kompensaty w terminie dziesięciu lat od dnia, w którym popełniono przestępstwo. Terminy te mogą zostać przedłużone wyłącznie w szczególnych okolicznościach.

Wniosek o przyznanie kompensaty rozpatruje Skarb Państwa. Wniosek można przesłać pocztą elektroniczną na adres rikosvahingot@valtiokonttori.fi albo wydrukować formularz i wysłać go na adres: Valtiokonttori (Skarb Państwa) PL 50, 00054 Valtiokonttori.

Czy przysługuje mi odszkodowanie, jeżeli sprawca nie został skazany?

Ofiara może ubiegać się o kompensatę nawet wtedy, gdy nie ustalono sprawcy. Do wniosku o przyznanie kompensaty należy załączyć odpis protokołu policyjnego sporządzonego w toku postępowania przygotowawczego lub inne wiarygodne dowody potwierdzające przebieg zdarzenia.

Ofiara przestępstwa ma prawo do kompensaty również w przypadku, gdy tożsamość sprawcy jest znana, ale nie został on skazany, ponieważ nie ukończył 15 lat lub nie ponosi odpowiedzialności karnej.

Czy mam prawo do uzyskania doraźnej płatności w czasie oczekiwania na orzeczenie w sprawie odszkodowania?

W stosownych przypadkach można złożyć pisemny wniosek o zaliczkę na poczet kompensaty. Zaliczkę taką można otrzymać, gdy doszło do opóźnienia w rozpatrywaniu wniosku z przyczyn niezależnych od wnioskodawcy, a wnioskodawca jest uprawniony do wysokiej kwoty kompensaty.

Ostatnia aktualizacja: 05/02/2021

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej.

Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi.

Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

5 - Moje prawa do wsparcia i pomocy

Jestem ofiarą przestępstwa. Z kim mam się skontaktować, aby uzyskać wsparcie i pomoc?

 Wsparcie dla wszystkich ofiar przestępstw

– Fińskie Stowarzyszenie Pomocy Ofiarom (Rikosuhripäivystys, RIKU), tel.: 116 006

 Usługi schronienia dla ofiar przemocy domowej

 Schronisko online (Nettiturvakoti)

 Centra wsparcia SERI na rzecz ofiar napaści na tle seksualnym (w wieku powyżej 16 lat):

– Helsinki, Turku, Tampere, Kuopio, Oulu

Centrum kryzysowe dla ofiar zgwałcenia (Raiskauskriisikeskus Tukinainen)

– tel. 0800 97899

 Tukinainen online (Nettitukinainen)

 Centrum kryzysowe dla ofiar zgwałcenia

 System pomocy dla ofiar handlu ludźmi

– Ośrodek recepcyjny Joutseno (Joutsenon vastaanottokeskus), tel. 029 54 63 177

Mediacja

– urzędy ds. mediacji:

 Mediacja w sprawach karnych i cywilnych

 Mediacja w sprawach karnych i cywilnych (w języku angielskim)

Policja

– w nagłych przypadkach: należy zadzwonić pod numer 112 (numer alarmowy)

Pomoc prawna

Kompensata państwowa z tytułu szkód wyrządzonych przestępstwem

– Skarb Państwa, tel. 0295 50 2736

Infolinia udzielająca wsparcia ofiarom przestępstw

Fińskie Stowarzyszenie Pomocy Ofiarom, tel. 116 006

Nollalinja (24/7), tel. 080 005 005 (infolinia dla ofiar przemocy domowej i przemocy wobec kobiet)

Centrum kryzysowe dla ofiar zgwałcenia, tel. 0800 97899 (ofiary niegodziwego traktowania w celach seksualnych)

System pomocy dla ofiar handlu ludźmi (24/7), tel. 029 54 63 177 (ofiary handlu ludźmi)

Czy wsparcie dla ofiar przestępstw jest udzielane bezpłatnie?

Wsparcie udzielane przez organizacje wspierające ofiary przestępstw jest bezpłatne. Opłat nie ponoszą również osoby korzystające z usług schronisk, ośrodków wsparcia dla ofiar napaści na tle seksualnym oraz systemu pomocy dla ofiar handlu ludźmi.

Jakiego rodzaju wsparcie mogą otrzymać od organów państwowych?

Ofiara przestępstwa może potrzebować pomocy medycznej lub innych usług opieki społecznej i zdrowotnej, takich jak usługi socjalne w sytuacjach kryzysowych, leczenie szpitalne oraz rehabilitacja fizyczna i psychiczna. Korzystanie z tych usług odbywa się na takich samych zasadach jak w przypadku wszystkich innych klientów.

Schroniska zapewniają natychmiastową pomoc kryzysową, 24-godzinne bezpieczne zakwaterowanie, a także wsparcie psychospołeczne, doradztwo i poradnictwo w trudnej sytuacji, w której znalazła się ofiara. Usługi te świadczone są przede wszystkim na rzecz osób i rodzin, które doświadczyły przemocy domowej lub są zagrożone przemocą. Niektóre z tych usług świadczą organizacje. Fiński Instytut Zdrowia i Opieki Społecznej jest odpowiedzialny za zarządzanie usługami świadczonymi przez schroniska.

System pomocy dla ofiar handlu ludźmi jest usługą świadczoną przez organ państwowy odpowiedzialny za zapewnienie przestrzegania praw zagwarantowanych ofiarom handlu ludźmi. Pomoc dla ofiar obejmuje bezpieczne zakwaterowanie, opiekę zdrowotną, usługi społeczne, zasilek lub pomoc społeczną, pomoc i porady prawne, zapewnienie osoby udzielającej wsparcia w toku postępowania karnego, a także usługi tłumaczeń ustnych i pisemnych. Oprócz systemu pomocy również organizacje udzielają pomocy ofiarom handlu ludźmi.

Ofiara przestępstwa ma prawo do otrzymania pomocy prawnej przy składaniu zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa, podczas przesłuchania i w trakcie rozprawy. Pomocy może udzielić adwokat, państwowy doradca prawny lub radca prawny.

Osoby uzyskujące niskie i średnie dochody mogą być uprawnione do pomocy prawnej finansowanej przez Skarb Państwa. W takich przypadkach Skarb Państwa pokryje całość lub część wynagrodzenia doradcy. O pomoc prawną można wnieść do organu publicznego udzielającego pomocy prawnej lub za pośrednictwem usług elektronicznych. W imieniu ofiar przestępstw o pomoc prawną mogą występować również kancelarie prawne.

W przypadku przemocy domowej, przestępstw na tle seksualnym lub poważnych przestępstw przeciwko życiu, zdrowiu i wolności osobistej sąd może wyznaczyć ofierze doradcę prawnego oraz osobę udzielającą wsparcia. W takich przypadkach państwo pokrywa wynagrodzenie takich osób bez względu na wysokość dochodów ofiary.

Osoba udzielająca wsparcia może udzielać pomocy ofierze na różnych etapach postępowania karnego. Ofiara przestępstwa może wskazać dowolną osobę jako osobę udzielającą wsparcia. Osoba udzielająca wsparcia może towarzyszyć ofierze podczas przesłuchania i rozprawy, ale w niektórych okolicznościach jej obecność może być ograniczona. Fińskie Stowarzyszenie Pomocy Ofiarom może nieodpłatnie zapewnić ofierze przeszkoloną osobę udzielającą wsparcia. Ogólne usługi wsparcia dla ofiar świadczone przez Fińskie Stowarzyszenie Pomocy Ofiarom są finansowane przez Ministerstwo Sprawiedliwości i są objęte obowiązkiem świadczenia usługi publicznej.

Jakiego rodzaju wsparcie mogą otrzymać od organizacji pozarządowych?

Wiele organizacji udziela wsparcia, porad i wskazówek ofiarom przestępstw. Fińskie Stowarzyszenie Pomocy Ofiarom udziela pomocy w przypadku wszystkich rodzajów przestępstw i postępowań karnych, a także udziela porad dotyczących praw ofiar. Ofiary przemocy domowej mogą uzyskać ochronę i wsparcie w schroniskach. Pomoc jest dostępna również za pośrednictwem infolinii oraz służb opieki społecznej. Niektóre miejscowości oferują specjalne wsparcie dla ofiar przestępstw na tle seksualnym oraz imigrantek, a także wzajemną pomoc dla rodzin ofiar zabójstw.

Usługi wsparcia świadczone przez organizacje

Fińskie Stowarzyszenie Pomocy Ofiarom

Wsparcie dla wszystkich ofiar przestępstw, w tym świadków oraz członków rodziny ofiary. Pomoc i doradztwo dotyczące wykonywania praw ofiar w postępowaniu karnym. Krajowa infolinia, infolinia prawna, usługi wsparcia online. Regionalne usługi osób udzielających wsparcia.

– infolinia 116 006 (połączenie bezpłatne)

– infolinia prawna 0800 161 177 (połączenie bezpłatne)

Nollalinja

Całodobowa infolinia dla ofiar przemocy domowej i przemocy wobec kobiet, tel. 080 005 005 (połączenie bezpłatne)

Stowarzyszenie Domów i Schronisk dla Matek i Dzieci (Ensi- ja turvakotien liitto)

Schroniska dla osób doświadczających przemocy domowej lub zagrożonych przemocą oraz osób, które potrzebują wsparcia i tymczasowego zakwaterowania, aby uciec od przemocy. Służby opieki społecznej udzielają wsparcia w rozwiązaniu sytuacji spowodowanej przemocą domową i w przezwyciężeniu kryzysu. Porady telefoniczne, rozmowa ze specjalistą ds. przemocy domowej, zajęcia grupowe pod kierunkiem opiekuna lub mieszkania chronione wspierane.

Schronisko online

Usługa online prowadzona przez Stowarzyszenie Domów i Schronisk dla Matek i Dzieci; udziela pomocy wszystkim stronom relacji, w których występuje przemoc.

Centrum kryzysowe dla ofiar zgwałcenia (Raiskauksikeskus Tukinainen)

Zapewnia wsparcie i doradztwo dla osób, które padły ofiarą napaści na tle seksualnym lub wykorzystywania seksualnego, oraz ich rodzin. Usługa pomocy online.

– infolinia w sytuacjach kryzysowych: tel. 0800 97899 (połączenie bezpłatne)

– infolinia prawna: tel. 0800 97895 (połączenie bezpłatne)

MONIKA – Wielokulturowe Stowarzyszenie Kobiet, Finlandia

Łatwo dostępne usługi, porady prawne i schronienie dla kobiet i dzieci będących imigrantami, które cierpią z powodu przemocy. Pomoc jest dostępna w kilku językach; świadczone są również usługi osób udzielających wsparcia.

– infolinia 0800 05058 (połączenie bezpłatne)

– schronisko Mona, tel. 045 639 6274 (24/7)

 Infolinia dla Kobiet (Naisten Linja)

Doradztwo i wsparcie dla kobiet i dziewcząt doświadczających przemocy. Informacje są dostępne online i telefonicznie.

– tel. 0800 02400 (połączenie bezpłatne)

 Pro-tukipiste

Usługi w zakresie zdrowia i wsparcia dla osób pracujących w branży usług seksualnych lub erotycznych oraz ofiar handlu ludźmi.

 Stowarzyszenie na rzecz członków rodziny ofiar zabójstw HUOMA (Henkirikoksen uhrien läheiset ry)

Wzajemna pomoc dla członków rodzin ofiar zabójstw.

- tel. 050401 2230

 <https://www.huoma.fi/>

 MIELI Fińskie Stowarzyszenie na rzecz Zdrowia Psychicznego (Suomen Mielenterveys ry)

Pomoc w życiowych sytuacjach kryzysowych.

– infolinia w sytuacjach kryzysowych 09 2525 0111 (całodobowa)

 Suvanto – Na rzecz Bezpiecznej Starości (Suvanto ry – Turvallisen vanhuuden puolesta)

Wsparcie, wzajemna pomoc i porady prawne dla osób starszych w sytuacjach nadużyć i przemocy.

– infolinia SUVANTO 0800 06776 (połączenie bezpłatne)

Ostatnia aktualizacja: 05/02/2021

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej.

Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja

Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi.

Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.